

ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

**ΔΙΚΑΙΟ &
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ**
MASTER IN LAW & ECONOMICS

ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΤΗΣ
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

1^η Διάλεξη: Μακροοικονομικές επιδράσεις και Ρυθμιστική Πολιτική

Περιεχόμενα

---

1. **Οικονομικά Μεγέθη και Νομικό Αποτύπωμα**
2. **Η Αναπτυξιακή Επίδραση της Νομοθεσίας**
3. **Το υπόδειγμα GIMF**

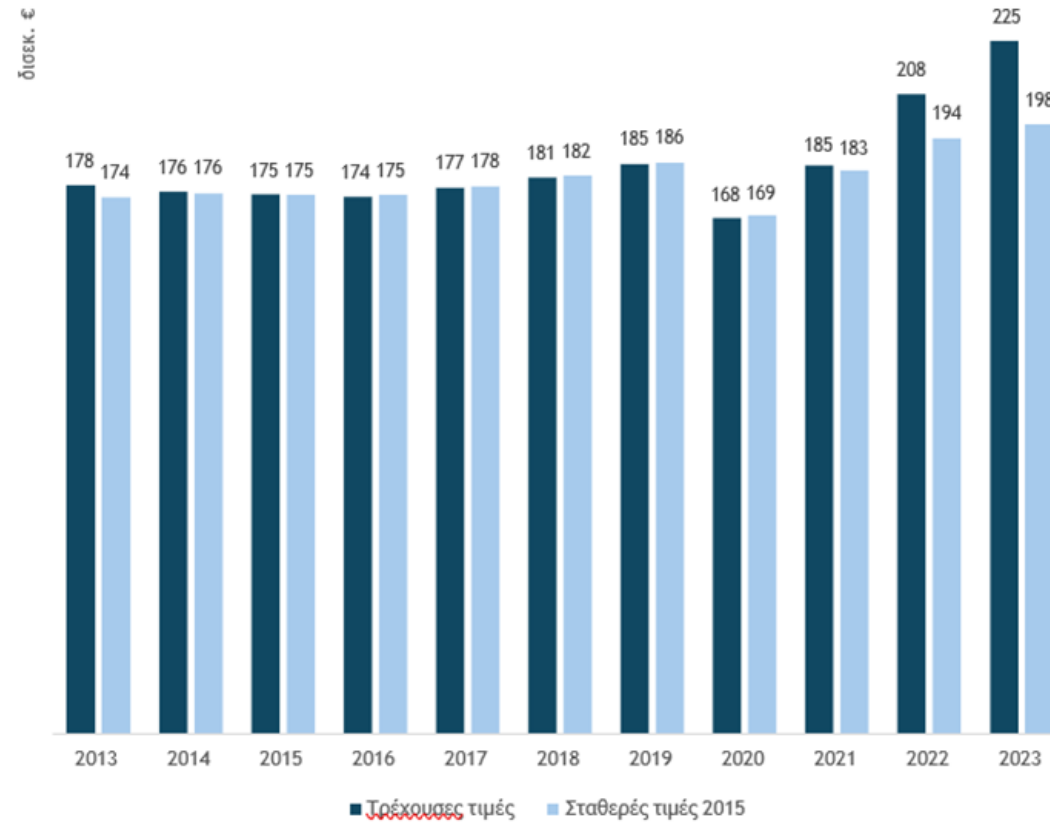
Ι. Οικονομικά Μεγέθη και Νομικό Αποτύπωμα

Σταθερά ανοδική είναι η πορεία του εγχώριου ΑΕΠ από το 2020 και μετά, με το 2023 να ανέρχεται στα €225 δισεκ. σε τρέχουσες τιμές και €198 δισεκ. σε πραγματικούς όρους (Διάγραμμα 2.1).

Σε συνέχεια μιας περιόδου σχετικής σταθερότητας τα έτη 2013-2017, τα τελευταία δύο χρόνια το ΑΕΠ της χώρας παρουσίασε υψηλό δεκαετίας και συγκεκριμένα το 2023 ήταν κατά 13% υψηλότερο σε σχέση με την περίοδο 2013-2017, σε σταθερές τιμές 2015.

Διάγραμμα 2.1: ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας, 2013-2023

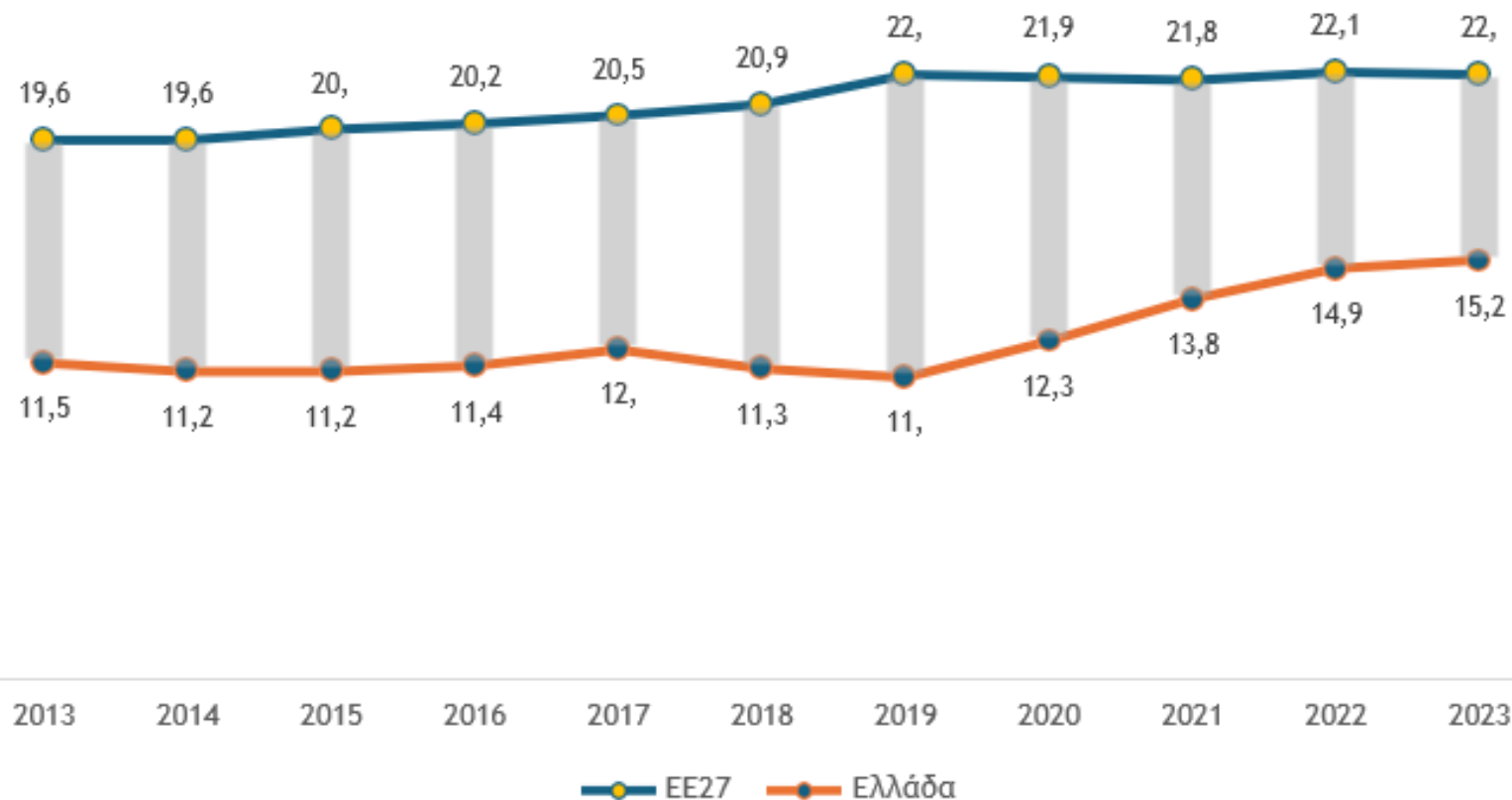

Πηγή: Eurostat, National Accounts

Αντίστοιχη πορεία παρουσιάζουν και οι εγχώριες επενδύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ. Την περίοδο 2013-2019 σημείωσαν σχετική σταθερότητα με τον μέσο όρο τους να βρίσκεται στο 11,4%, όταν ο αντίστοιχος μέσος όρος στην ΕΕ27 ήταν 20,4% ([Διάγραμμα 2.2](#)).

Ωστόσο, από το 2020 κινούνται σταθερά ανοδικά, φτάνοντας το 2023 στο 15,2% του ΑΕΠ. Αντίθετα οι επενδύσεις των υπολοίπων χωρών της ΕΕ27 είναι σχετικά σταθερές, με αποτέλεσμα το χάσμα να έχει μειωθεί από 8,1 ποσοστιαίες μονάδες το 2013 σε 6,8 το 2023.

Διάγραμμα 2.2: Επενδύσεις στο σύνολο της οικονομίας ως ποσοστό του ΑΕΠ

Πηγή: Eurostat, National Accounts, σε τρέχουσες τιμές

Σημείωση: Οι επενδύσεις αναφέρονται στον Σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου.

Απασχόληση

Σημαντική είναι η συμβολή της μεταποίησης και σε όρους απασχόλησης, αφού το 2023 κατεγράφησαν 417 χιλ. εργαζόμενοι ([Διάγραμμα 2.8](#)). Πρόκειται για το υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας δεκαετίας, με τους απασχολούμενους να έχουν αυξηθεί σε σύγκριση με το 2013 κατά περίπου 92 χιλ., ακολουθώντας μια σχετικά σταθερή ανοδική πορεία.

Η αύξηση αυτή αποτυπώνεται και στη συμμετοχή του τομέα στη συνολική εγχώρια απασχόληση η οποία αυξήθηκε από 9,2% το 2013 σε 9,9% το 2023 ([Διάγραμμα 2.9](#)).

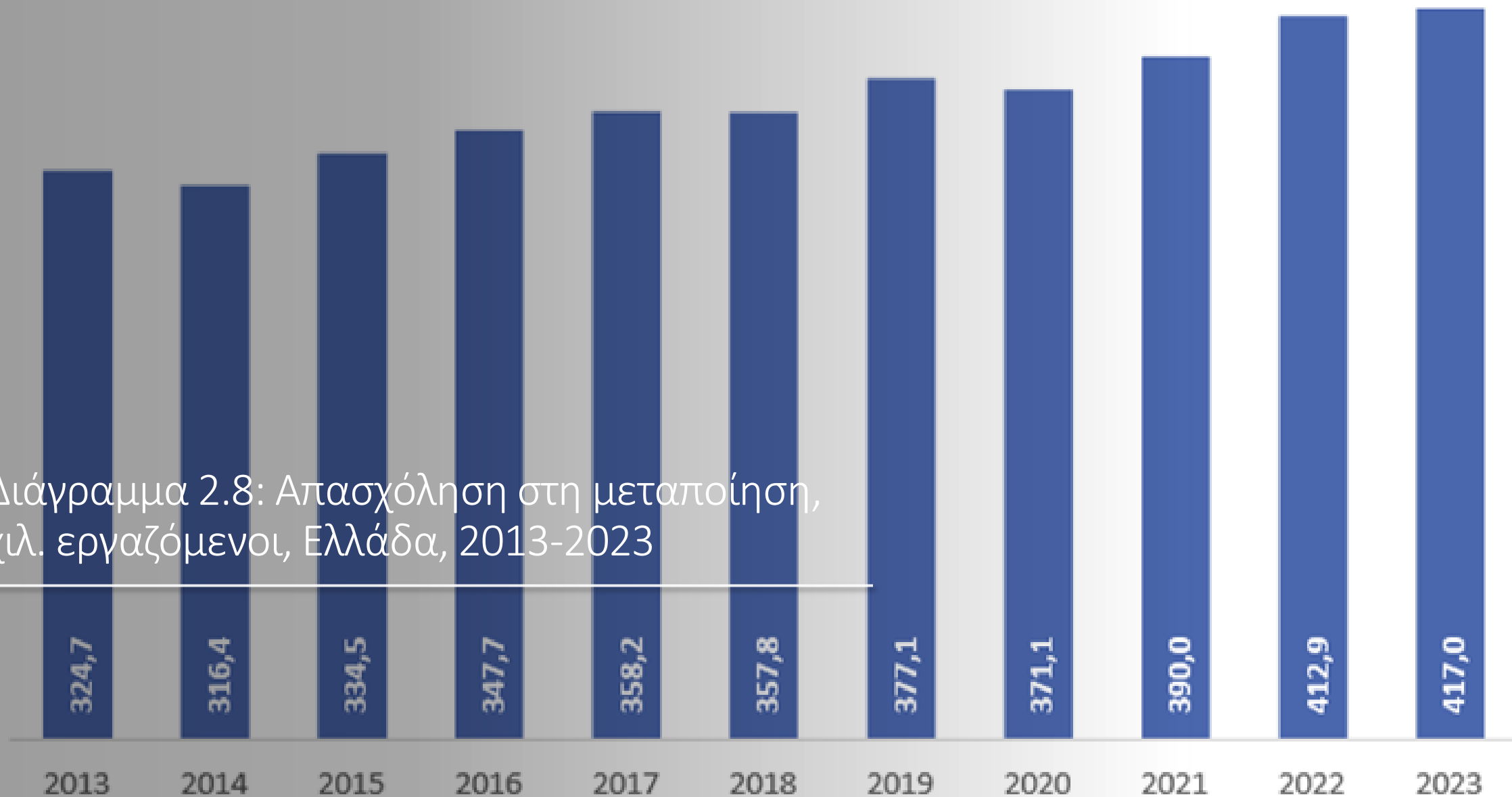
Όπως παρατηρήθηκε, αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη σταδιακή μείωση του χάσματος με την ΕΕ27.

Ωστόσο, στην περίπτωση της απασχόλησης συνέβαλε όχι μόνο η αύξηση της συμμετοχής του εγχώριου τομέα αλλά και η μείωση της συμμετοχής στην ΕΕ27 από 16,3% το 2013 σε 15,5% το 2023.

Συνεπώς, η διαφορά συρρικνώθηκε από 7 ποσοστιαίες μονάδες το 2013 στις 5,6 μονάδες το 2023.

Διάγραμμα 2.8: Απασχόληση στη μεταποίηση,
χιλ. εργαζόμενοι, Ελλάδα, 2013-2023

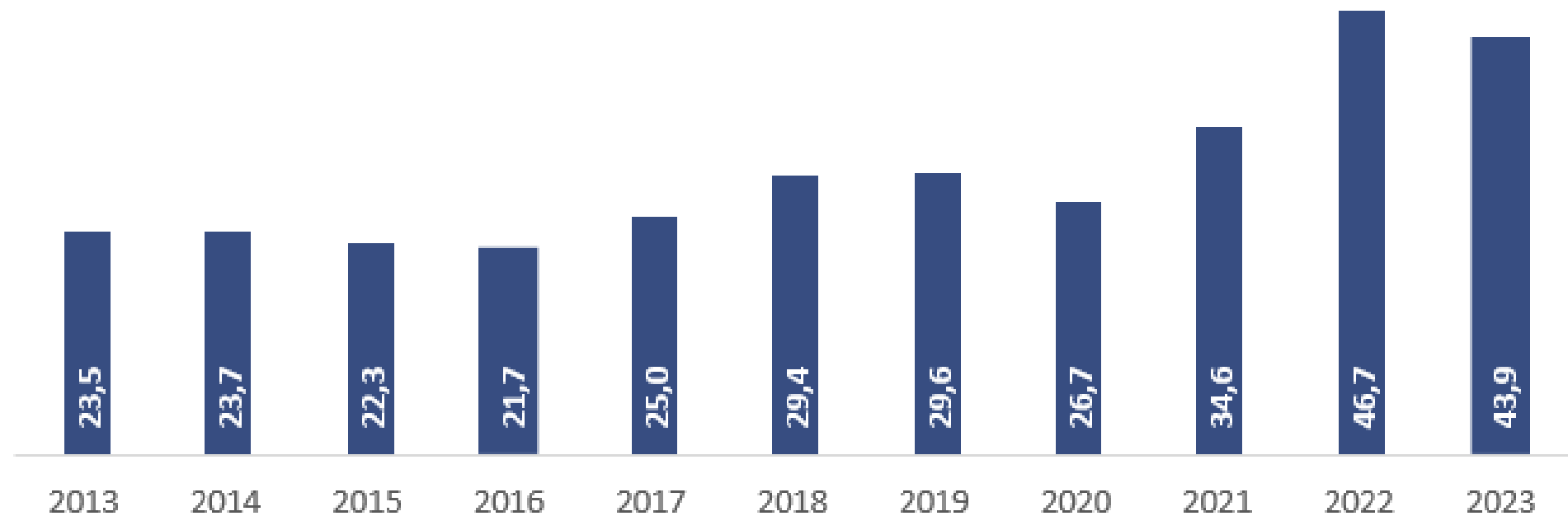

Εξωστρέφεια - Επενδύσεις

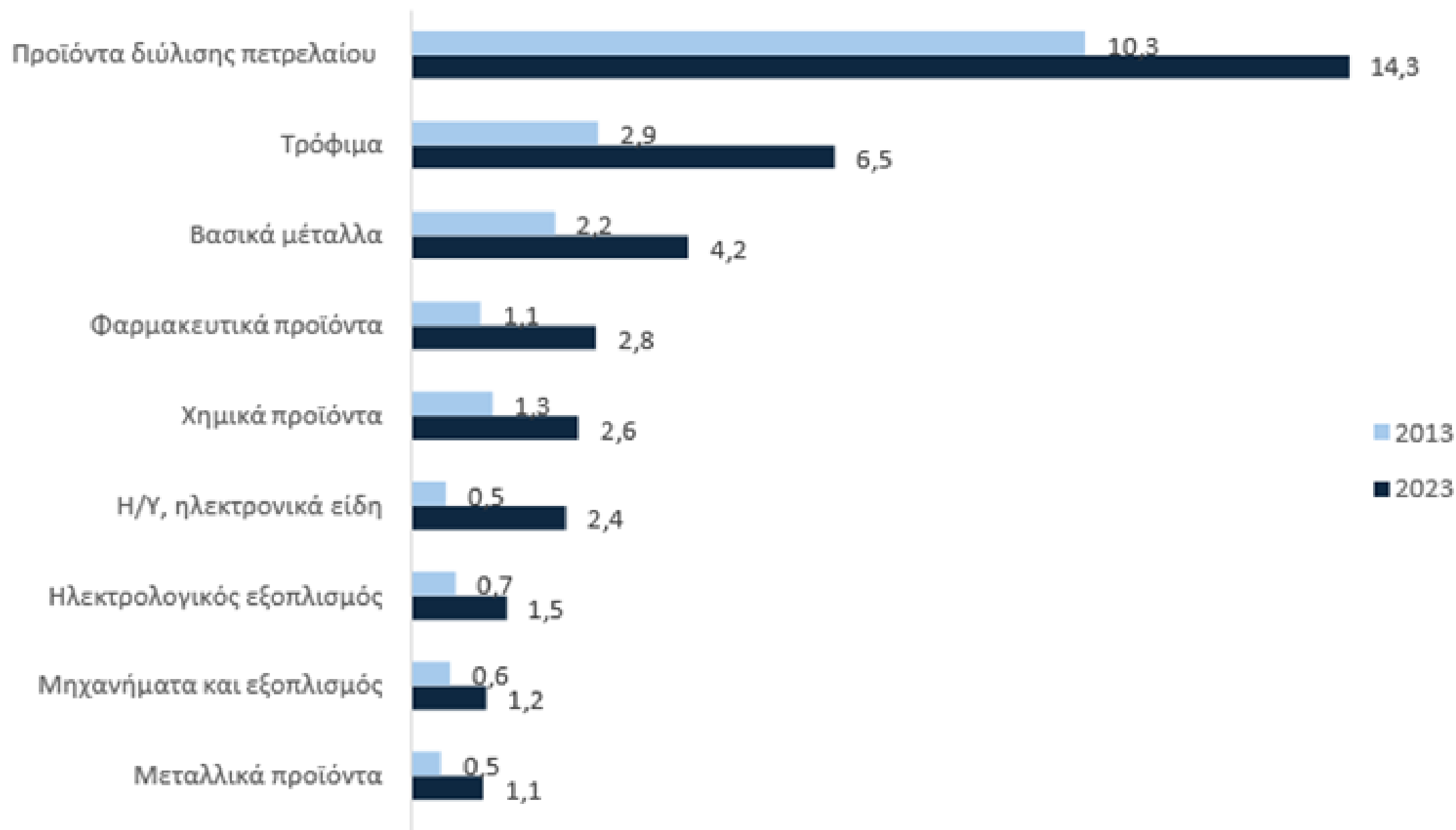
- Αναφορικά με την εξωστρέφεια του τομέα, διαχρονικά ανοδική τάση παρατηρείται στην αξία των εξαγωγών η οποία αυξήθηκε κατά 86,7% την περίοδο 2013-2023.
- Ειδικά την τελευταία τριετία 2021-2023, ο μέσος όρος των εξαγωγών ανήλθε στα €41,8 δισεκ., σημειώνοντας αύξηση 65% σε σχέση με τον μέσο όρο της περιόδου 2013-2020 (€25,2 δισεκ. - [Διάγραμμα 2.11](#)).

Διάγραμμα 2.11: Αξία εξαγωγών μεταποίησης σε δισεκ. €, 2013-2023

Πηγή: Eurostat, International Trade (ComExt), National Accounts, σε τρέχουσες τιμές, **Επεξεργασία στοιχείων:** ΙΟΒΕ

Διάγραμμα 2.13: Εξαγωγές ανά κλάδο μεταποίησης, οι δέκα κορυφαίοι κλάδοι (€ δισεκ.)

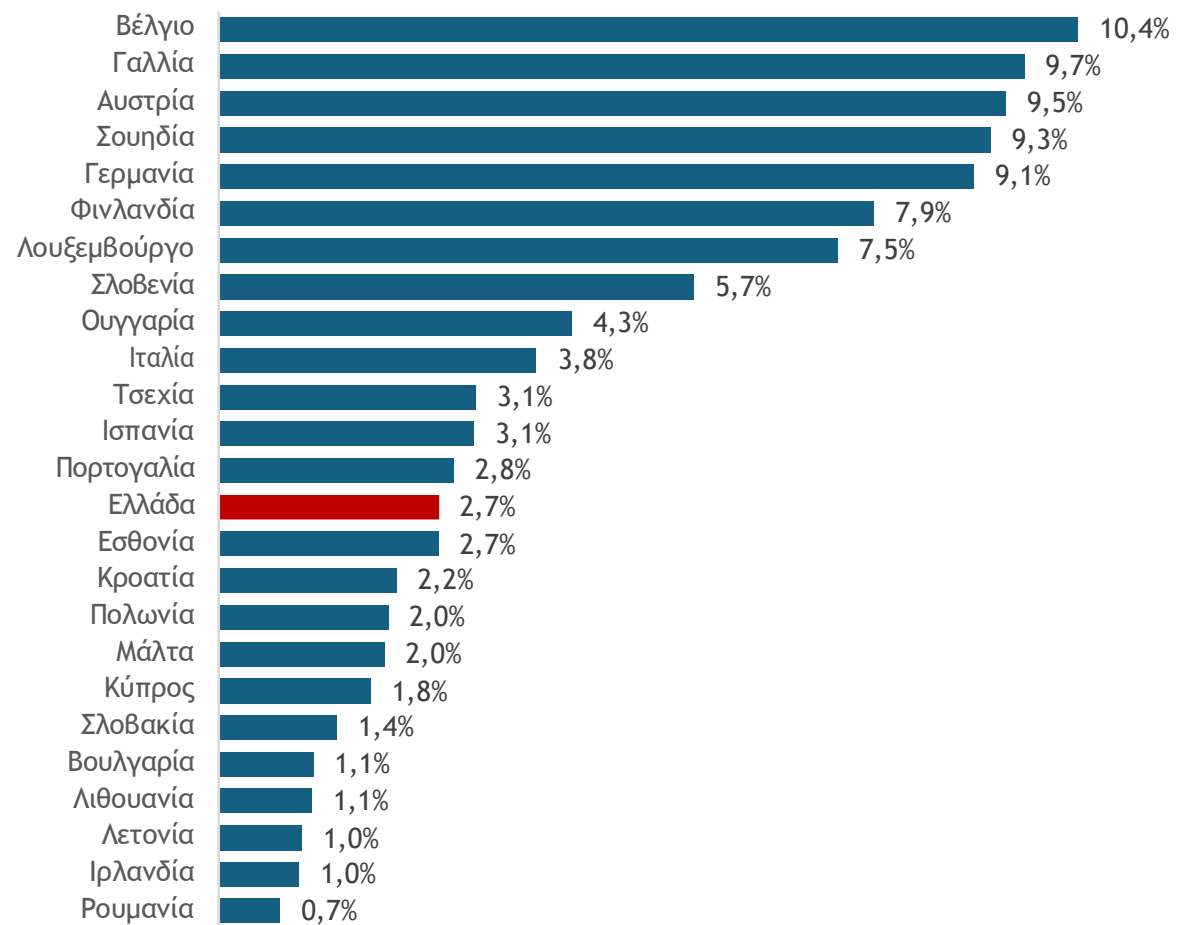

Επιχειρηματική δραστηριότητα

- Η ανοδική πορεία που έχει σημειώσει ο εγχώριος μεταποιητικός τομέας, την απασχόληση και τις επενδύσεις την τριετία 2020-2022 έχει πραγματοποιηθεί από έναν σχετικά σταθερό αριθμό επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, από το 2017 στον τομέα καταγράφονται 56 έως 57 χιλιάδες επιχειρήσεις, με μικρή διακύμανση ανά έτος ([Διάγραμμα 2.17](#)).
- Ωστόσο, σημαντική είναι η μείωση που έχει καταγραφεί σε σχέση με την περίοδο 2012- 2016 όταν ο μέσος όρος των επιχειρήσεων ήταν 62 χιλιάδες. Η μείωση αυτή προήλθε κυρίως από μικρές επιχειρήσεις (έως 9 απασχολούμενοι) που περιορίστηκαν κατά περίπου 9 χιλιάδες το 2022 σε σχέση με μια δεκαετία πριν

Δαπάνες Ε&Α ως ποσοστό της ΑΠΑ, χώρες της ΕΕ27, 2021

Επιδόσεις της ελληνικής οικονομίας

- Χαμηλή συμμετοχή των παραγωγικών συντελεστών.
  - Εργασία (25^η στην ΕΕ στο % του πληθυσμού που εργαζόταν ή αναζητούσε εργασία το 2019).
  - Κεφάλαιο (27^η στην ΕΕ στις πάγιες επενδύσεις επιχειρήσεων ως % του ΑΕΠ το 2019).
- Χαμηλή παραγωγικότητα (22^η στην ΕΕ στην παραγωγικότητα της εργασίας το 2017).
- Χαμηλές επιδόσεις σε καινοτομία (20^η στην ΕΕ στον Ευρωπαϊκό δείκτη καινοτομίας το 2020).
- Εσωστρέφεια (23^η στην ΕΕ στις εξαγωγές + εισαγωγές ως % του ΑΕΠ το 2019).
- Αναποτελεσματικό κοινωνικό κράτος (3^η στην ΕΕ στον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού το 2018).
- Χαμηλές περιβαλλοντικές επιδόσεις (22^η στην ΕΕ στον δείκτη κυκλικής διαχείρισης υλικών το 2017).

EDUCATION

AGRICULTURE

HEALTHCARE

TECHNOLOGY

ENERGY

FINANCE

COMMUNICATION

SOCIAL
SERVICES

EMERGENCY
SERVICES

HOUSING

ENVIRONMENT

PUBLIC
ADMINISTRATION

TOURISM

SPORTS

CULTURE

INDUSTRY

TRADE

INFRASTRUCTURE

LABOR

TRANSPORTATION

ARTS

JUSTICE

II. Η Αναπτυξιακή Επίδραση της Νομοθεσίας

Μακροοικονομική
ισορροπία:
2020-2030

Αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ (ετήσιο %, 2020-2030)

Αύξηση της απασχόλησης (ετήσιο %, 2020-2030)

Αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας (ετήσιο %, 2020-2030)

Εξαγωγές ως % του ΑΕΠ (2030)

ΑΕΠ κατά κεφαλήν ως % του μέσου όρου της ΕΕ (2030)

Ανεργία (% , 2030)

Δράσεις πολιτικής: Παραγωγή

---

1. Φορολογία: Μείωση του βάρους στη μισθωτή εργασία

- Μείωση συντελεστών (μετά τα πρώτα κλιμάκια - ενδεικτικά, απάλειψη «εισφοράς αλληλεγγύης»).
- Ενίσχυση διαφάνειας στις συναλλαγές με θετικά στοχευμένα κίνητρα για χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών.
- Ενσωμάτωση εισοδημάτων σε ενιαία κλίμακα φορολογίας, ανεξάρτητα από την πηγή.

2. Ασφαλιστικό: Κίνητρα για εργασία και αποταμίευση

- Μείωση ασφαλιστικών εισφορών (ενδεικτικά, μέσω σταθερών εισφορών υγείας) και ανώτατου ορίου ασφαλιστέου εισοδήματος.
- Ενίσχυση αναλογικότητας δημόσιου διανεμητικού πυλώνα ασφάλισης. Ανάπτυξη δεύτερου και τρίτου πυλώνα με κίνητρα με ιδιωτικές αποφάσεις.
- Μετάβαση από διανεμητικό σε κεφαλαιοποιητικό σύστημα επικουρικής σύνταξης, με άμεση εφαρμογή για όσους εισέρχονται στην αγορά εργασίας και εθελοντικά για όσους άλλους εργαζόμενους το επιθυμούν.
- Πλαίσιο εποπτείας για ασφαλιστικά ταμεία, συμπεριλαμβανομένου και ενός δημόσιου ταμείου.

---

3. Δημόσια διοίκηση: Βελτίωση της διακυβέρνησης

- Συνέχιση και εμβάθυνση των διαδικασιών αξιολόγησης και κωδικοποίησης της νομοθεσίας.
- Θεσμική ενίσχυση των ανώτερων διοικητικών θέσεων, μέσω αύξησης της θητείας και της κινητικότητας.
- Αναβάθμιση του ΑΣΕΠ σε διεύθυνση διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού.
- Μείωση του γραφειοκρατισμού στις διαδικασίες προσλήψεων και καθολική εφαρμογή αξιολόγησης.
- Συνέχιση των διαδικασιών ψηφιοποίησης.

4. Δικαιοσύνη: Μείωση χρόνου εκδίκασης υποθέσεων

- Επέκταση των ειδικών τμημάτων στα δικαστήρια για οικονομικές υποθέσεις που απαιτούν εξειδίκευση.
- Διεύρυνση και υποστήριξη των μηχανισμών εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών.
- Συστηματική υποβοήθηση των δικαστών μέσω της πρόσληψης δικαστικών υπαλλήλων και της εισαγωγής του θεσμού των επίκουρων.
- Βελτίωση του συστήματος εκπαίδευσης, κατάρτισης, αξιολόγησης και εξέλιξης των δικαστών.

5. Χρηματοδότηση: Ανάπτυξη της κεφαλαιαγοράς

- Ενίσχυση του συστήματος χρηματοπιστωτικής εποπτείας στον τομέα της προστασίας των επενδυτών.
- Βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης και της διαφάνειας στην αγορά πίστωσης.
- Στοχοθεσία για ταχύτερη μείωση των προβληματικών δανείων από τις τράπεζες.
- Έμφαση στην αποτελεσματική εφαρμογή του νέου πτωχευτικού κώδικα.
- Φορολογικά κίνητρα για εισαγωγή επιχειρήσεων στο Χρηματιστήριο και για μακροχρόνια αποταμίευση μέσω αυτού.

6. Χωροταξία: Καθορισμός ιδιοκτησίας και χρήσεων γης

- Ταχεία ολοκλήρωση του κτηματολογίου, των δασικών χαρτών και του καθορισμού χρήσεων γης μέσω των Τοπικών Χωρικών Σχεδίων.
- Περιορισμός της εκτός σχεδίου δόμησης.
- Βελτίωση της διαφάνειας για χωροταξικά και περιβαλλοντικά δεδομένα.
- Αναβάθμιση της Επιθεώρησης Περιβάλλοντος σε Ανεξάρτητη Αρχή.

7. Τοπική Αυτοδιοίκηση: Μεταφορά αρμοδιοτήτων και πόρων

- Μεταφορά αρμοδιοτήτων σε τοπικό επίπεδο σε τομείς όπως η εκπαίδευση και η χωροταξία.
- Συγχώνευση και απλούστευση όλων των φόρων για την ακίνητη περιουσία και μεταφορά μέρους τους σε τοπικό επίπεδο.
- Μεταφορά πόρων, ανάλογα με τις αρμοδιότητες, με βάση διαφανείς διαδικασίες και παραμέτρους.

8. Εκπαίδευση: Εκσυγχρονισμός του συστήματος σε όλες τις βαθμίδες

- Ανάπτυξη συστήματος προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης με καθολική πρόσβαση.
- Αύξηση του μέσου μεγέθους σχολικών μονάδων, προετοιμασία ενόψει δημογραφικών πιέσεων, ουσιαστική αυτονομία και αξιολόγηση, ψηφιακές υποδομές και περιεχόμενο.
- Εκσυγχρονισμός συστήματος διακυβέρνησης στην ανώτατη εκπαίδευση, διασύνδεση με οικονομία, διασπορά και ιδρύματα της αλλοδαπής και ευρύτερη κοινωνία.

9. Υγεία: Αναδιάρθρωση του συστήματος

- Ανάπτυξη ενιαίου συστήματος ψηφιακού φακέλου ασθενούς για διαφάνεια και αποτελεσματικότητα.
- Ενίσχυση πρωτοβάθμιας φροντίδας και πρόληψης.
- Εξορθολογισμός δαπάνης προμηθειών, με αύξηση όγκου γενόσημων φαρμάκων, πρωτόκολλα συνταγογράφησης, και διασύνδεση των επιστροφών με καινοτομία και επενδύσεις.

10. Κατάρτιση: Ριζική αναβάθμιση του συστήματος

- Αύξηση χρηματοδότησης, ευθυγράμμιση κινήτρων και επιβράβευση των παρόχων σε συνάρτηση με τα αποτελέσματα της κατάρτισης.
- Αναδιάρθρωση του ΟΑΕΔ με στροφή προς ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

11. Συμμετοχή στην αγορά εργασίας: Πληρέστερη ένταξη των γυναικών

- Αυστηρή εφαρμογή των νόμων κατά των διακρίσεων.
- Ανάπτυξη συστήματος προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης με καθολική πρόσβαση από ηλικία 6 μηνών.
- Ενίσχυση του συστήματος φροντίδας των ηλικιωμένων.

12. Κοινωνική πρόνοια: Βελτίωση της δομής και της στόχευσης επιδομάτων

- Βελτίωση της δομής και της στόχευσης των επιδομάτων ώστε να μη λειτουργούν ως αντικίνητρο για εργασία.
- Εξειδικευμένα προγράμματα ενσωμάτωσης για άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Προγράμματα κατάρτισης και ενσωμάτωσης μεταναστών.

13. Σχεδιασμός και υλοποίηση έργων: Εκσυγχρονισμός του συστήματος

- Εκσυγχρονισμός του συστήματος σχεδιασμού και υλοποίησης δημόσιων έργων.
- Ενίσχυση των ψηφιακών υποδομών με επιτάχυνση βασικών επενδύσεων και διασύνδεσης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

14. Πράσινη ανάπτυξη: Ενεργειακός μετασχηματισμός & κυκλική οικονομία

- Ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων.
- Στροφή σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- Άμβλυνση του κόστους μετάβασης κατά τη διαδικασία απολιγνιτοποίησης.
- Ανάπτυξη συστημάτων κυκλικής οικονομίας και διαχείρισης απορριμμάτων.

15. Μεταφορές: Δημιουργία αποτελεσματικών εμπορευματικών διαδρόμων

- Βελτίωση των σιδηροδρομικών και οδικών προσβάσεων στα σύνορα.
- Αναβάθμιση των εξαγωγικών λιμανιών και της διασυνδεσιμότητάς τους με τις λοιπές υποδομές μεταφορών.
- Αναβάθμιση του κεντρικού σιδηροδρομικού δικτύου.

16. Μεταποίηση: Μείωση του κόστους παραγωγής

- Επιταχυνόμενες φορολογικές αποσβέσεις για επενδύσεις σε εξοπλισμό.
- Μεγαλύτερη ευελιξία αναφορικά με το χρόνο εργασίας.
- Μείωση του κόστους ενέργειας.
- Συστηματική καταγραφή και απάλειψη εμποδίων σε κλάδους με υψηλότερο δυναμικό για εξαγωγές.

17. Τουρισμός: Βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών

- Προγράμματα ενίσχυσης των βασικών υποδομών και της ψηφιοποίησης υπηρεσιών,
- Προγράμματα ενίσχυσης της εκπαίδευσης και κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού, και της διεθνούς εικόνας και αναγνωρισιμότητας.
- Έμφαση στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

18. Αγροδιατροφή: Μεγέθυνση και εκσυγχρονισμός

- Μεγέθυνση και εκσυγχρονισμός των εκμεταλλεύσεων.
- Κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού.
- Ενίσχυση της συμβολής της τεχνολογίας και της έρευνας, για υψηλότερη προστιθέμενη αξία προϊόντων.

19. ΜμΕ: Προγράμματα ενίσχυσης με έμφαση σε καινοτομία και εξωστρέφεια

- Εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης ΜμΕ, κυρίως ως προς την πρόσβαση σε χρηματοδότηση.
- Ενισχύσεις για επενδύσεις που αφορούν ψηφιακή αναβάθμιση, καινοτομία ή εξωστρέφεια, ή που προάγουν την κοινωνική συνοχή ή την προστασία του περιβάλλοντος.

20. Έρευνα και καινοτομία: Άρση αγκυλώσεων και αύξηση δαπανών

- Ενίσχυση βασικής έρευνας μέσω άρσης αγκυλώσεων για πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα.
- Δημιουργία σταθερού χρηματοδοτικού φορέα βασικής έρευνας με μακροπρόθεσμη ερευνητική στρατηγική και διαφανή κριτήρια χρηματοδότησης.
- Ενίσχυση καινοτομίας με κίνητρα για έρευνα στις επιχειρήσεις σε μεταποίηση, αγροδιατροφή και αλλού.
- Ανάπτυξη μέσω έξυπνης εξειδίκευσης.

Παραγωγή και επενδύσεις

- Δραστική μείωση του φορολογικού και ασφαλιστικού βάρους στην εργασία.
- Ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση αποσβέσεων για επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό και καινοτομία.
- Ενεργειακή αναβάθμιση κτηρίων.
- Επενδύσεις σε υποδομές, με προτεραιότητα σε μεταφορές εμπορευμάτων και σε μετακινήσεις σε επιβαρυμένους διαδρόμους για πολίτες και τον τουρισμό.
- Ενίσχυση εξαγωγικών κλάδων της μεταποίησης.
- Διαχείριση απορριμμάτων και κυκλική οικονομία.

Ανθρώπινο κεφάλαιο

- Νέα προγράμματα και δομές κατάρτισης εργαζόμενων και νέων.
- Οργανωτικές παρεμβάσεις σε σχολικές μονάδες.
- Διεύρυνση και αναβάθμιση της προσχολικής αγωγής.
- Διευκόλυνση της πληρέστερης ένταξης των γυναικών στην αγορά εργασίας.
- Προσαρμογή του θεσμικού πλαισίου για ενίσχυση έρευνας αιχμής σε πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα που θα υποστηρίζουν συστάδες (clusters) στην παραγωγή.

Δημόσιος τομέας και διοίκηση

- Επιτάχυνση της ψηφιοποίησης υπηρεσιών του δημόσιου τομέα.
- Ενίσχυση πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και νοσοκομειακών μονάδων, με ισχυρό ρόλο σε συστήματα παρακολούθησης.
- Επέκταση ειδικών τμημάτων στα δικαστήρια για οικονομικές υποθέσεις.
- Διεύρυνση των μηχανισμών εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών.
- Ενίσχυση του συστήματος χρηματοπιστωτικής εποπτείας στον τομέα της προστασίας των επενδυτών.

Άμεσες επενδύσεις

- Οι ξένες άμεσες επενδύσεις (ΞΑΕ) αντανakλούν την πρόθεση μιας οικονομικής οντότητας κατοίκου μιας οικονομίας (άμεσος επενδυτής) να αποκτήσει διαρκές συμφέρον σε επιχείρηση κάτοικο μιας άλλης οικονομίας (επιχείρηση άμεσης επένδυσης).
- Το διαρκές συμφέρον απαιτεί την ύπαρξη μακροχρόνιας σχέσης μεταξύ του άμεσου επενδυτή και της επιχείρησης άμεσης επένδυσης, καθώς και την άσκηση σημαντικής επιρροής εκ μέρους του άμεσου επενδυτή στη διαχείριση της επιχείρησης άμεσης επένδυσης. Η ύπαρξη σχέσης άμεσης επένδυσης, δηλαδή ενός διαρκούς συμφέροντος, ορίζεται με την εφαρμογή του κριτηρίου της άμεσης ή έμμεσης κατοχής τουλάχιστον του 10% των μετοχών με δικαίωμα ψήφου.
- Η σχέση άμεσης επένδυσης εκτείνεται και προς τις δύο κατευθύνσεις κατά μήκος της επενδυτικής αλυσίδας, καλύπτοντας όλες τις θυγατρικές, τα υποκαταστήματα της επιχείρησης και τις συνδεδεμένες με αυτήν επιχειρήσεις, όλους τους επενδυτές για τους οποίους η επιχείρηση είναι η ίδια θυγατρική, υποκατάστημα ή συνδεδεμένη τους και όλες τις αδελφές επιχειρήσεις. Στις άμεσες επενδύσεις περιλαμβάνονται και οι επενδύσεις σε ακίνητα.

-

Η συνολική αποταμίευση της οικονομίας

Το παραγόμενο προϊόν μιας οικονομίας (Y) ισούται με το άθροισμα της κατανάλωσης (C), της επένδυσης (I) και των δημοσίων δαπανών (G).

$$Y = C + I + G \Rightarrow Y - C - G = I$$

προσθέτοντας και αφαιρώντας τους φόρους (T)...

$$(Y - C - T) + (T - G) = I$$

ΙΔΙΩΤΙΚΗ		ΔΗΜΟΣΙΑ	
ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗ	+	ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗ	= ΕΠΕΝΔΥΣΗ

Η συνάρτηση κατανάλωσης

Η συνάρτηση κατανάλωσης μπορεί να λάβει την ακόλουθη μορφή:

$$C = a + c(Y - T)$$

Όπου C η κατανάλωση, a η αυτόνομη κατανάλωση, c η οριακή ροπή προς κατανάλωση, Y το εισόδημα και T οι φόροι.

Η αυτόνομη κατανάλωση δεν εξαρτάται από το εισόδημα. Τα άτομα καταναλώνουν αγαθά και υπηρεσίες αξίας a (αυτόνομη κατανάλωση), ακόμα και όταν το εισόδημά τους είναι μηδέν.

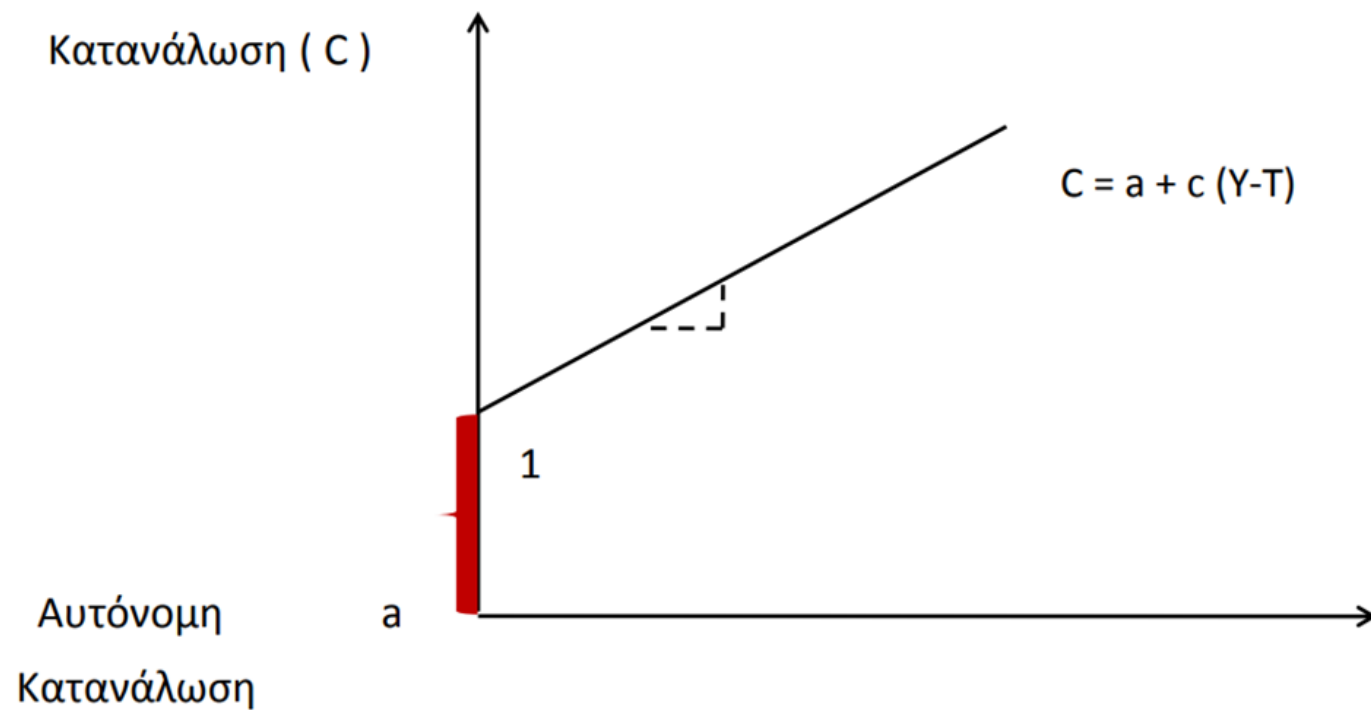
Η οριακή ροπή προς κατανάλωση (c) είναι η αύξηση της κατανάλωσης που προκαλείται από μια πρόσθετη χρηματική μονάδα διαθέσιμου εισοδήματος. Η οριακή ροπή προς κατανάλωση μπορεί να λάβει τις ακόλουθες τιμές:

$$0 < c < 1$$

Όταν αυξάνεται το εισόδημα των ατόμων κατά μία χρηματική μονάδα, τότε η κατανάλωση αυξάνεται κατά c, ενώ το υπόλοιπο ποσό (1-c) αποταμιεύεται.

Η κατανομή του διαθέσιμου εισοδήματος μεταξύ κατανάλωσης και αποταμίευσης εξαρτάται, κυρίως, από το επιτόκιο. Όσο υψηλότερο (**χαμηλότερο**) είναι το επιτόκιο τόσο μεγαλύτερο ποσοστό του διαθέσιμου εισοδήματος αποταμιεύεται (**καταναλώνεται**).

Διάγραμμα 4.1: Η συνάρτηση κατανάλωσης

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες της κατανάλωσης

- ✓ Το **διαθέσιμο εισόδημα**, το οποίο είναι το εισόδημα των νοικοκυριών μείον τους φόρους.
- ✓ Το **μόνιμο εισόδημα**, το οποίο είναι το μέσο μακροχρόνιο εισόδημα που τα άτομα προσδοκούν να κερδίσουν κατά τη διάρκεια της ζωής τους. Η κατανάλωση εξαρτάται, κυρίως, από το μόνιμο εισόδημα, παρά από το τρέχον (**Milton Friedman**). Τα άτομα, μέσω της αποταμίευσης και του δανεισμού, περιορίζουν τις διακυμάνσεις του εισοδήματός τους, συνεπώς και της κατανάλωσης, κατά τη διάρκεια της ζωής τους (**υπόθεση του κύκλου ζωής-Franco Modigliani και Albert Ando**).
- ✓ Ο **πλούτος** των νοικοκυριών, ο οποίος μπορεί να έχει τη μορφή ρευστών χρηματικών διαθεσίμων, πάγιων περιουσιακών στοιχείων και χρηματοοικονομικών προϊόντων, επηρεάζει θετικά την κατανάλωση για κάθε δεδομένο επίπεδο διαθέσιμου εισοδήματος.
- ✓ Το **επιτόκιο**, επηρεάζει την κατανομή του διαθέσιμου εισοδήματος μεταξύ αποταμίευσης και κατανάλωσης. Μια άνοδος (πτώση) του επιτοκίου μειώνει (**αυξάνει**) την κατανάλωση και αυξάνει (**μειώνει**) την αποταμίευση, για κάθε επίπεδο διαθέσιμου εισοδήματος.
- ✓ Η **πρόσβαση στο δανεισμό**. Όσο ευκολότερη είναι η πρόσβαση των ατόμων σε δανειακά κεφάλαια τόσο περισσότερο αυξάνεται η κατανάλωση για κάθε δεδομένο επίπεδο διαθέσιμου εισοδήματος. Η πρόσβαση στο δανεισμό, ιδίως στην καταναλωτική πίστη, εξαρτάται από το επιτόκιο και το ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει το χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες της επένδυσης

Οι προσδιοριστικοί παράγοντες της επένδυσης είναι οι ακόλουθοι:

- ✓ **Το επιτόκιο.** Όταν μια επιχείρηση δεν διαθέτει τα απαιτούμενα κεφάλαια για την πραγματοποίηση μιας επένδυσης θα προσφύγει στο δανεισμό. Όσο υψηλότερο είναι το επιτόκιο τόσο μεγαλύτερο το κόστος δανεισμού για μια επιχείρηση και τόσο λιγότερα τα κερδοφόρα επενδυτικά προγράμματα.
- ✓ **Το κόστος ευκαιρίας του επενδυμένου κεφαλαίου.** Μία επιχείρηση μπορεί να διαθέσει τα κεφάλαιά της για να πραγματοποιήσει μια επένδυση (σε πάγιο κεφάλαιο) ή να τα τοποθετήσει σε τοκοφόρα περιουσιακά στοιχεία. Για να επιλέξει την πραγματοποίηση μιας επένδυσης θα πρέπει η απόδοσή της να είναι υψηλότερη από το επιτόκιο των τοκοφόρων περιουσιακών στοιχείων, το οποίο αποτελεί και το κόστος ευκαιρίας του επενδυμένου κεφαλαίου.
- ✓ **Η τεχνολογία παραγωγής.** Για να επενδύσει η επιχείρηση μια πρόσθετη μονάδα κεφαλαίου θα πρέπει η αξία του επιπλέον προϊόντος, που θα παραχθεί από την πραγματοποιούμενη επένδυση, να είναι μεγαλύτερη από το κόστος της. Η αξία του επιπλέον προϊόντος είναι συνάρτηση της τεχνολογίας παραγωγής και της τιμής του προϊόντος (την οποία δεν μπορεί να επηρεάσει μια επιχείρηση από μόνη της σε συνθήκες τέλει ανταγωνισμού), ενώ το κόστος της επένδυσης εξαρτάται από το επιτόκιο.

Η αγορά δανειακών κεφαλαίων

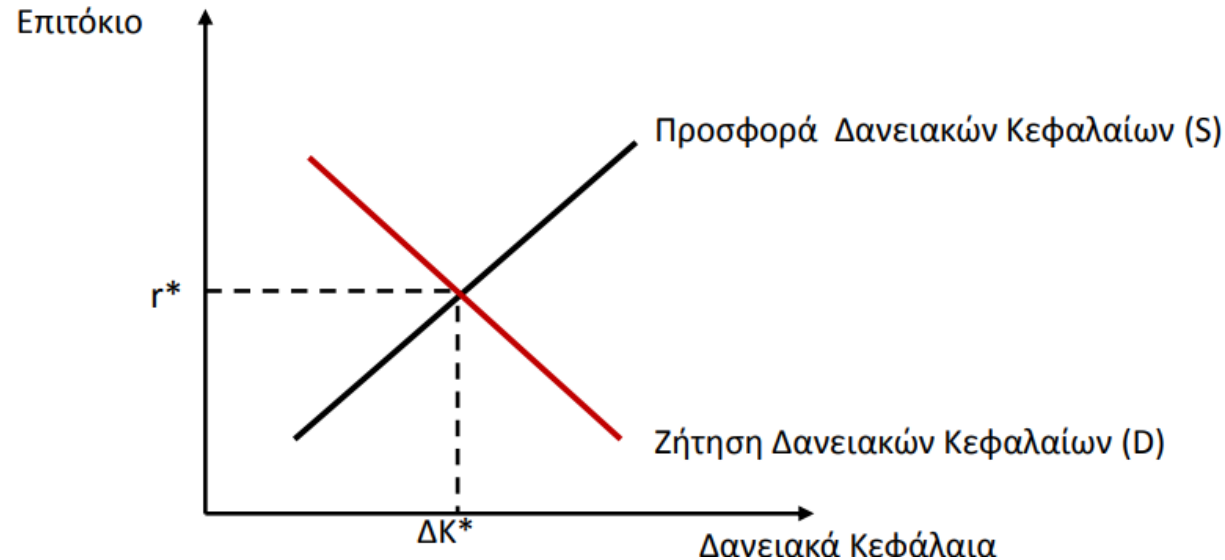
Υποθέτουμε ότι υπάρχει μια αγορά δανειακών κεφαλαίων, στην οποία οι αποταμιευτές **προσφέρουν δανειακά κεφάλαια** (αποταμιεύσεις) και οι δανειζόμενοι **ζητούν δανειακά κεφάλαια**, προκειμένου να τα επενδύσουν. Η τιμή των δανειακών κεφαλαίων είναι το **επιτόκιο**, το οποίο αποτελεί την **απόδοση των αποταμιεύσεων** και το **κόστος του δανεισμού**.

Όσο υψηλότερο (**χαμηλότερο**) το επιτόκιο τόσο μικρότερη (**μεγαλύτερη**) η ζητούμενη ποσότητα δανειακών κεφαλαίων, καθώς αυξάνεται (**μειώνεται**) το κόστος του δανεισμού.

Όσο υψηλότερο (**χαμηλότερο**) το επιτόκιο τόσο μεγαλύτερη (**μικρότερη**) η προσφερόμενη ποσότητα δανειακών κεφαλαίων, καθώς αυξάνεται (**μειώνεται**) η απόδοση της αποταμίευσης.

Στο επιτόκιο ισορροπίας (r^*) η ζήτηση δανειακών κεφαλαίων ισούται με την προσφορά δανειακών κεφαλαίων (ΔK^*).

Διάγραμμα 4.3: Επιτόκιο ισορροπίας

Το υπόδειγμα GIMF

Η εκτίμηση των οικονομικών επιδράσεων της εφαρμογής των προτάσεων γίνεται εκτελώντας προσομοιώσεις με το μακροοικονομικό υπόδειγμα GIMF.

Το Global Integrated Monetary and Fiscal Model (GIMF) είναι ένα δυναμικό στοχαστικό μακροοικονομικό υπόδειγμα γενικής ισορροπίας (DSGE model) ανοικτών οικονομιών (πολύ-περιφερειακό υπόδειγμα) που αναπτύχθηκε και χρησιμοποιείται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για τη μελέτη των επιδράσεων μεταβολών στην οικονομική πολιτική.

Το GIMF έχει ισχυρή μικροοικονομική θεμελίωση, Κεϋνσιανά και μη-Ρικαρδιανά χαρακτηριστικά, που το καθιστούν κατ' εξοχήν κατάλληλο για την ανάλυση των επιπτώσεων μεταβολών στην δημοσιονομική πολιτική (π.χ. μεταβολών στις δημόσιες επενδύσεις), μεταβολών στις συμπεριφορές ιδιωτών (π.χ. ιδιωτικές επενδύσεις) και μεταβολών στα χαρακτηριστικά της οικονομίας.

Στο πλαίσιο της εκδοχής του υποδείγματος που υλοποιήθηκε, η παγκόσμια οικονομία διαιρείται σε τρεις οικονομικές περιοχές - την Ελλάδα, την Ευρωζώνη πλην της Ελλάδος και τον υπόλοιπο κόσμο.

Σε κάθε περιοχή, υπάρχουν δύο είδη νοικοκυριών, διαφοροποιούμενα ανάλογα με τη δυνατότητά τους να έχουν πρόσβαση στον χρηματοπιστωτικό τομέα.

Τα νοικοκυριά που έχουν πρόσβαση σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες έχουν την δυνατότητα να αποταμιεύουν. Την αξιοποιούν, προγραμματίζοντας την κατανάλωση και αποταμίευσή τους σε δεδομένο βάθος χρόνου, έτσι ώστε να μεγιστοποιήσουν τη διαχρονική τους ευημερία. Ο προγραμματισμός των νοικοκυριών αυτών αφορά ένα πεπερασμένο βάθος χρόνου («μυωπικά» νοικοκυριά / κάθε νοικοκυριό έχει πεπερασμένη διάρκεια ζωής).

Τα νοικοκυριά που δεν έχουν πρόσβαση στον χρηματοπιστωτικό τομέα δεν έχουν δυνατότητα αποταμίευσης. Μεγιστοποιούν την ευημερία τους καταναλώνοντας σε κάθε περίοδο το σύνολο του εισοδήματος που εισέπραξαν εντός της περιόδου, μετά την πληρωμή φόρων.

1. Σενάρια και παραδοχές

Εξετάζονται οι οικονομικές επιπτώσεις από την υλοποίηση δύο εναλλακτικών σεναρίων. **Στο βασικό σενάριο** θεωρείται ότι η ταυτόχρονη υλοποίηση των προτάσεων επιφέρει μέσο πραγματικό ρυθμό αύξησης των κερδών των επιχειρήσεων 5% ετησίως, σταθερό στην 15ετία. **Στο αισιόδοξο σενάριο** θεωρείται ότι αυτός ο ρυθμός αύξησης των κερδών είναι υψηλότερος, ίσος με 8% ετησίως.

Χρησιμοποιώντας το υπόδειγμα GIMF, εκτελείται προσομοίωση για τον υπολογισμό των επιδράσεων από την υλοποίηση του βασικού σεναρίου, υποθέτοντας ότι οι ιδιωτικές επενδύσεις στην οικονομία ενισχύονται με τα ποσά που έχουν παρουσιαστεί σε προηγούμενες ενότητες ως προβλεπόμενες αυξήσεις των επενδύσεων των επιχειρήσεων, λόγω αύξησης της ρευστότητας, μετά την εφαρμογή των προτάσεων, υπό την υπόθεση ότι ο ρυθμός αύξησης των κερδών είναι 5%. Επίσης, στο πλαίσιο αυτής της προσομοίωσης, θεωρείται ότι η ιδιωτική κατανάλωση ενισχύεται με τα ποσά που έχουν παρουσιαστεί ως προβλεπόμενες αυξήσεις των εισοδημάτων των εργαζομένων και προβλεπόμενες δαπάνες για αγορά υπηρεσιών εκπαίδευσης.

Αποτελέσματα

- Υπό το βασικό σενάριο, η ταυτόχρονη εφαρμογή των προτάσεων θα οδηγούσε σε ενίσχυση του ΑΕΠ της χώρας με €640 εκατ. ετησίως κατά μέσο όρο την πρώτη πενταετία από την έναρξη της εφαρμογής, με την επίδραση στο ΑΕΠ να βαίνει αυξανόμενη, φτάνοντας τα €2,6 δισεκ. ετησίως κατά τη δεύτερη πενταετία από την έναρξη εφαρμογής των προτάσεων και υπερβαίνοντας τα €3 δισεκ. ετησίως κατά μέσο όρο την τρίτη πενταετία από την έναρξη εφαρμογής.

Understanding the Impact of Legal Expertise on Business Growth

---

- Key Takeaways:
- Legal expertise significantly influences decision-making and strategic growth within businesses.
- Proper legal advice aids in navigating the complexities of mergers, acquisitions, and corporate compliance.
- Effective contract management and safeguarding intellectual property are essential for maintaining competitive advantages.

-
1. Introduction to Legal Influence on Business Success
  2. Corporate Structure and Legal Foundations
  3. Contracts and Negotiations: Leveraging Legal Insights
  4. Regulatory Compliance and Its Business Implications
  5. Intellectual Property: Protecting Your Business Assets
  6. Mergers and Acquisitions: The Legal Element of Business Growth
  7. Employment Law and Managing a Growing Team
  8. Conclusion: The Long-Term Benefits of Legal Expertise in Business

Σας
ευχαριστώ !!!
